

WAASAN PÄIVÄLEHTI



Eeva Kontiokarin uusi kirja Sivu 6



Wärtsilä Sivu 2



Svenja Falk Sivu 7

PAIKALLISUUTISET

VAASA

Harrastuksesta ammatiksi – Vaasassa kannustetaan nuoria luoviksi yrittäjiksi!



Voisiko kiinnostuksesta taiteeseen, muotoiluun, peleihin tai sosiaaliseen mediaan syntyä tulevaisuudessa oma yritys?

Sivu 3

PÄÄKIRJOITUS

Elämme jännittäviä aikoja!

Yhdysvaltain välivaalit voivat olla Trumpille kylmä suihku – tai hämmästyttävä voitto. Todellinen koetinkivi on kuitenkin se, miten presidentti suhtautuu tappioon.

Marraskuun 3. päivänä amerikkalaiset äänestävät kongressivaaleissa. Kaikki edustajainhuoneen 435 paikkaa ja 35 senaatin sadasta paikasta ovat jaossa. Donald Trump ei itse ole ehdolla, mutta vaaleista muodostuu kansanäänestys hänen presidenttikaudestaan.

Tällä hetkellä moni merkki viittaa demokraattien vahvistumiseen. Mieliä pidemittaukset ennakoivat, että puolue voi saada edustajainhuoneen takaisin hallintaansa. Senaatin valta-asetelma on huomattavasti epävarmempi. Elinikustannukset, taloustilanne ja Iranin sota rasittavat republikaaneja. Demokraattien murskavoitto on mahdollinen, mutta ei suinkaan varma. Lähde: Reuters 20. ja 26.10.2026; Chatham House 29.9.2026.

Entä jos kävisikin päinvastoin? Jos republikaanit voittaisivat yllättäen ylivoimaisesti, Trump voisi tulkita tuloksen kansan antamaksi uudeksi valtakirjaksi. Hänen vastustajiensa olisi entistä vaikeampi rajoittaa presidentin poliittista liikkumavaraa.

Suurin koetus tulee kuitenkin, jos Trump häviää. Hyväksyykö hän vaalituloksen? Tunnustaako hän äänestäjien

päätöksen? Vai alkaako hän jälleen puhua vaalivilpistä ja manipuloidusta tuloksesta ilman uskottavia todisteita?

Huolta herättää myös mahdollisuus, että Iranin sota tai väitetty kansallista hätätilaa käytettäisiin poliittisen epävarmuuden lietsomiseen. Presidentti ei kuitenkaan voi yksin julistaa välivaaleja mitättömiksi eikä sivuuttaa perustuslakia poikkeustilaan vetoamalla.

Mitä sitten tapahtuisi? Demokraattienemmistö edustajainhuoneessa voisi käynnistää tutkintoja, valvoa hallinnon toimintaa ja vaikeuttaa Trumpin poliittisen ohjelman toteuttamista. Presidentti kuitenkin jatkaisi tehtävässään toimikautensa loppuun, ja senaatilla olisi edelleen keskeinen asema monissa päätöksissä.

Onko Yhdysvaltain demokratia vaarassa? On, jos luottamusta vaaleihin menetetään järjestelmällisesti ja vallan tasapainoa heikennetään. Demokratian kohtalo ei silti ole ennalta määrätty. Tuomioistuimet, osavaltiot, vapaa media ja kansalaiset voivat yhä puolustaa sitä.

Ratkaisevaa ei ole vain se, kuka voittaa. Ratkaisevaa on myös se, suostuuko häviäjä kunnioittamaan tulosta.

Elämme todella jännittäviä aikoja. Demokratia tarvitsee kuitenkin ennen kaikkea vastuullisuutta, tosiasioita ja kansan tahdon kunnioittamista.

WÄRTSILÄ

Wärtsilä saa uuden energian työpaikan Australiassa – viisi moottoria, jotka tuottavat 59 megawattia



Suomalainen teknologia kaasukenttien modernisointiin toisella puolella maailmaa

Wärtsilä vahvistaa asemansa Australian energia-markkinoilla. Suomalainen teknologia yritys on valittu toimittamaan moottoreita Moomban energiainfrastruktuurin merkittävään modernisointiin Etelä-Australian osavaltiossa.

Hanke sisältää voimalai-

toksen laajentamisen, jonka teho on 59 megawattia. Viisi kaasukäyttöistä Wärtsilä 31SG -moottorigeneraattoria tuottaa sähköä uuden, keskitetyn kompressoriaseman pyörittämiseen.

Nykyään kaasukäyttöisiä kompressoreita käytetään seitsemällä eri asemalla. Korvaamalla ne yhteisellä sähkövoimalaitoksella operaattori haluaa modernisoida

vanhempaa infrastruktuuria ja tehostaa kaasuntuotantoa.

Moottorit saavat voimansa paikallisten kaasukenttien kaasusta. Wärtsilä korostaa teknologian korkeaa tehokkuutta ja kykyä pitää energiakustannukset hallinnassa.

“Joustava moottoritekнологia voi myös luoda tulevaisuuden mahdollisuuksia

kestävien polttoaineiden käyttöön ja uusiutuvan energian integroimiseen”, sanoo Kari Punnonen, Wärtsilä Energyn operatiivinen johtaja Australasiassa.

Tilaus varattiin vuoden 2026 kolmannelle neljännekselle. Moottoreiden toimitukset on suunniteltu vuoden 2027 puoliväliin. Wärtsilä antaa myös teknistä neuvontaa.

Sopimuksen arvoa ei ole julkistettu, eikä asiakasta ole nimetty lehdistötiedotteessa.

Tärkeä vientimarkkina

Sopimus osoittaa, miten suomalainen moottoritekнологia voi edistää energialaitosten kansainvälistä uudistamista. Samaan aikaan hanke keskittyy edelleen kaasun tuotantoon – kestävien polttoaineiden tulevaisuuden mahdollisuuksista ei ole vielä päätetty konkreettisesta siirtymästä.

Lähde: Wärtsilä, lehdistötiedote 22.10.2026 klo 10.00 (EEST).

Kuvateksti: Wärtsilä toimittaa moottoreita Moombassa, Etelä-Australiassa sijaitsevan 59 MW:n voimalaitoksen laajennukseen. Voimalaitosta pyörittävät viisi Wärtsilä 31SG -moottorigeneraattoriyksikköä. © Wärtsilä

STT

STT:n 139-vuotinen tarina lähestyy loppuaan – mediakenttää ravisteleva päätös herätti huolen myös Brysselissä



Suomalaisen median yksi tunnetuimmista instituutioista on ajautumassa historian käännekohtaan. Suomen Tietotoimisto STT on ilmoittanut lopettavansa uutis- ja kuvatoimistoliiketoimintansa maaliskuussa 2027 päättyvien toimintojen myötä.

Päätös seuraa syksyn muutosneuvotteluja ja

merkitsee suuren aikakauden päättymistä suomalaisessa journalismissa.

STT:n mukaan neuvottelujen piirissä oli 95 vakituista työntekijää. Nykyarvion mukaan 89 henkilön työtehtävät päättyvät, joista 68 on journalistieja. Lisäksi noin 30 määräaikaista työsuhdetta tai puitesopimusta lakkaa. Uutis- ja kuvapalvelut jatkuvat kuitenkin asiakkaille nykyisessä muodossaan maaliskuun

2027 loppuun saakka.

Yhtiön mukaan ratkaisun taustalla ovat pitkään jatkunut tappiollisuus sekä vaikeudet löytää riittävän vahva ja sitoutunut omistajapohja toiminnan kehittämiseen. Aiemmat säästö- ja sopeutustoimet eivät riittäneet kääntämään suuntaa.

Samaan aikaan STT:n kohtalo on noussut keskusteluun myös Euroopan unionissa. Europarlamentaarikko Mika Aaltola ja itävaltalainen Lukas Mandl ovat jättäneet Euroopan komissiolle kirjallisen kysymyksen uutistoimistojen toimintaedellytysten turvaamisesta. Kysymyksen allekirjoitti yhteensä 14 europarlamentaarikkoa neljästä poliittisesta ryhmästä.

Aaltolan mukaan uutis-

toimistot ovat osa yhteiskunnan huoltovarmuutta samaan tapaan kuin energia- tai tietoliikenneverkot. Hänen mukaansa STT:n alasajo heikentäisi Suomen tiedollista huoltovarmuutta aikana, jolloin luotettavan tiedon merkitys korostuu.

Vaikka uutistoiminta on päättyvässä, STT:n viestintäpalvelut jatkavat toimintaansa ennallaan. Samalla tutkitaan mahdollisuuksia hyödyntää yhtiön mittavia arkistoja ja kehitteillä olevaa teknologiaa uusilla tavoilla.

STT on ollut keskeinen osa suomalaista uutisvälitystä lähes puolentoista vuosisadan ajan. Siksi päätöstä voidaan pitää yhtenä suomalaisen mediahistorian merkittävimmistä murroskohdista vuosikymmeniin. Lähde: STT 29.10.2026; MEP Mika Aaltolan tiedote 28.10.2026.

Photo Supplement



HYVINVOINTIALUE

THL

27 miljardia euroa soteen – THL haluaa diagnooseille pienemmän roolin!



Hyvinvointialueiden rahoitusmalli voi muuttua perusteellisesti. Tavoitteena on oikeudenmukaisempi rahanjako ja vakaampi taloussuunnittelu.

Miten Suomen sosiaali- ja terveyspalveluihin osoitetut miljardit pitäisi jakaa oikeudenmukaisesti? Terveys ja hyvinvoinnin laitos THL ehdottaa, että sairastavuuden ja erityisesti diagnoositietojen painoarvoa hyvinvointialueiden rahoituksessa selvitetään uudelleen.

Valtio rahoittaa hyvinvointialueita vuosittain noin 27 miljardilla eurolla. Nykyisessä mallissa rahoituksen määrään vaikuttavat muun muassa alueen asukkaiden sairaudet, joita koskevia tie-

toja kerätään THL ja Kelan rekistereistä.

Järjestelmässä on kuitenkin ongelmia. Kun diagnoosit vaikuttavat voimakkaasti rahoitukseen, alueille voi syntyä väärienlaisia kannustimia kirjata diagnooseja rahoituksen kasvattamiseksi. Lisäksi alueiden välillä on huomattavia eroja siinä, kuinka kattavasti ne toimittavat tarvittavat tiedot THL rekistereihin.

Ikä, koulutus ja työllisyys mukaan vahvemmin

THL tuoreen selvityksen mukaan väestön ikään, sukupuoleen, koulutukseen ja työllisyyteen perustuvat mallit ennustavat terveydenhuollon palvelutarvetta suhteellisen hyvin. Diagnoositietojen merkitystä

voitaisiin siksi vähentää.

Sairastavuustietoja ei silti pidä poistaa kokonaan. Ikääntyneiden palveluissa ja sosiaalihuollossa pelkät väestötiedot eivät riitä ennustamaan palvelutarvetta tarpeeksi tarkasti.

Rahoituksen heilahtelut huolestuttavat

Rahoituksen vuosittainen vaihtelu on vaikeuttanut hyvinvointialueiden talouden ja toiminnan suunnittelua. Nykyisessä nollasummaperiaatteessa yhden alueen rahoituksen kasvu voi vähentää muiden osuutta.

THL haluaa uudistaa mallia tulevalla hallituskaudella. Eduskunta on edellyttänyt kokonaisuudistusta vuoteen 2030 mennessä.

Tavoitteena on yksinkertainen, läpinäkyvä ja ennakoitava järjestelmä, jossa rahat kohdennetaan väestön todellisen palvelutarpeen mukaan ja laadukkaat sote-palvelut voidaan turvata eri puolilla Suomea.

Lähteet: THL tiedote 29.10.2026

HYVINVOINTIALUE

Uudet synnytystilat avautuvat Vaasassa – joulukuun vauvat syntyvät jo modernissa ympäristössä

Vaasan keskussairaalassa eletään historiallisia hetkiä. Pitkään valmisteltu T-rakennuksen peruskorjaus on lopuksi suoraan, ja synnytys- ja naistentautien osasto muuttavat uusiin tiloihin jo marraskuussa. Tämä tarkoittaa, että joulukuussa maailmaan saapuvat vauvat syntyvät täysin uudistetuissa tiloissa.

Uudistuksen tavoitteena on tehdä synnytuksesta entistä turvallisempi, viihtyisämpi ja yksilöllisempi kokemus. Synnytysalien määrä pysyy ennallaan viidessä, mutta synnyttäjien valinnanmahdollisuudet kasvavat merkittävästi. Synnytysammeiden määrä nousee yhde-

stä kolmeen, ja niitä voidaan käyttää sekä kivunlievityksessä että vesisynnytysissä. Osasta saleista saa myös joogaliinat sekä videotykit, joiden avulla synnytysympäristöä voidaan rauhoittaa esimerkiksi luontokuvilla tai videoilla.

Myös turvallisuutta parannetaan. Uusien tilojen sijainti mahdollistaa nopeamman pääsyn leikkaussaliin kiiretilanteissa, ja tarkkailuhuoneiden määrä kasvaa kahdesta kolmeen. Jokaisessa potilashuoneessa on jatkossa oma wc ja suihku, mikä lisää yksityisyyttä ja mukavuutta.

Perheet on huomioitu aiempaa paremmin. Kumppanille on tarjolla lepotuoleja, jotka voidaan muuntaa vuoteiksi, ja

niitä voidaan käyttää myös vuodeosaston yhden hengen huoneissa yöpymiseen. Lisäksi käyttöön tulee monitoimitila synnytysvalmennuksia ja muita tilaisuuksia varten.

Uusista tiloista hyötyy myös Seri-tukikeskus, joka saa samalla modernit toimitilat. Kokonaisuudessaan uudistus merkitsee suurta harppausta Pohjanmaan synnytyspalveluille ja tarjoaa perheille entistä viihtyisemmän alun uuden elämänvaiheen käynnistymiseen.

Lähde: Joulukuun vauvat syntyvät jo uusissa tiloissa, Pohjanmaan hyvinvointialue, 21.10.2026.

UUTISET

PAIKALLISUUTISET



MAALAHTI

Kuka on Maalahden vuoden 2026 valovoimaisin tähti? Äänestä omaa suosikkiasi!

Kolme ehdokasta tavoittelee vuoden 2026 Tiennäyttäjätunnustusta. Nyt kuntalaiset saavat päättää, kuka ansaitsee palkinnon!

Kuka on tehnyt merkittävää työtä yhdenvertaisemman ja osallistavamman yhteiskunnan puolesta Maalahdessa? Nyt kuntalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa, kun vuoden 2026 Tiennäyttäjää valitaan.

Tunnustus myönnetään henkilölle tai yhteisölle, joka on omalla toiminnallaan ja myönteisellä asenteellaan parantanut vammaisten ihmisten mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan toimintaan ja rikastuttanut heidän arkeaan.

Tämän vuoden ehdokkaat ovat:

Tina Holms on aktiivinen yhdistystoimija, joka kohtaa ihmiset lämpimästi ja kunnioittavasti. Hän tekee työtä vammaisten ihmisten oikeuksien puolesta muun muassa FDUV-järjestössä.

Lisbeth "Libbi" Bäck on välittävä tukihenkilö, joka tuo iloa ja sisältöä tukemiensa ihmisten arkeen. Hän järjestää toimintaa ja auttaa heitä osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja yhteisiin tilaisuuksiin.

Malaxnejdens Sportfiskeförening eli Maalahden seudun urheilukalastusyhdistys on tehnyt työtä Kolnebackenin urheilukalastusjärven ympäristön esteettömyyden parantamiseksi. Tavoitteena on, että myös pyörätuolia käyttävät ihmiset voivat päästä nauttimaan alueesta ja luonnosta.

Oman suosikkinsa voi valita sähköisellä äänestyslomakkeella, kirjastoissa tai kunnanvirastossa.

Äänestysaika päättyy 10. marraskuuta 2026. Palkinto luovutetaan 3. joulukuuta 2026.

Äänestämällä voi antaa tunnustusta ihmisille ja yhteisöille, jotka tekevät konkreettista työtä yhdenvertaisuuden ja kaikkien yhteisen hyvän puolesta.

Lähde: Maalahden kunta, Ledstjärna 2026, 21.10.2026.

VAASA

Harrastuksesta ammatiksi – Vaasassa kannustetaan nuoria luoviksi yrittäjiksi!

Voisiko kiinnostuksesta taiteeseen, muotoiluun, peleihin tai sosiaaliseen mediaan syntyä tulevaisuudessa oma yritys? Vaasassa nuorille tarjotaan nyt käytännön neuvoja siihen, miten luovuudesta voi rakentaa ammatin ja toimeentulon.

Vaasassa käynnistyy marraskuussa neli-osainen, kaksikielinen luentosarja, jonka aiheena on yrittäjyys luovilla aloilla. Sarja on suunnattu erityisesti nuorille, joita kiinnostavat luovan työn mahdollisuudet ja oman yrityksen perustaminen. Aikaisempaa yrittäjyyskokemusta tai -tietämystä ei tarvita



Ensimmäinen maksuton luento järjestetään tiistaina 10. marraskuuta 2026 kello 18.00–19.30 Vaasan kansalaisopisto Alman juhlasalissa osoitteessa Kirkkopuistikko 15.

Luento kantaa nimeä Miten perustaa oma yritys? Puhujana ja keskustelun vetäjänä toimii Moomin Characters Oy Ltd tuottaja Johanna Stenback.

Paneelikeskusteluun osallistuvat taiteilija ja sisustusarkkitehti Jennifer Lipkin, sosiaalisen median vaikuttaja Sandra Holmäng (VogaStyling) sekä pelistudio Platonic Partnershipin toimitusjohtaja ja perustaja Jussi Loukiainen.

Osallistujat pääsevät kuulemaan yrittäjien omista kokemuksista, onnistumisista ja haasteista sekä saavat käytännön vinkkejä oman liikeidean kehittämiseen.

Luentosarja jatkuu joulukuussa oman brändin rakentamisella, tammikuussa rahoituksella, apurahoilla ja yritystuilla sekä helmikuussa markkinoinnilla ja myynnillä.

Sarjan järjestävät Vaasan kaupungin opistot Alma, TaiKon ja Kuula-opisto. Toteutuksen mahdollistaa Skapa i Vasaregionen -hanke, jota rahoittaa Svenska Kulturfonden.

Ilmoittautuminen maksuttomaan tilaisuuteen: <https://uusi.opistopalvelut.fi/vaasa/fi/>

WAASAN PÄIVÄLEHTI
Melkein kaikki mitä haluat tietää 16 sivulla - vpress.fi

UUTISET

TALVIUINTI

Jääkylpykausi alkaa nyt Vaasassa – ilmainen kylmäshokki odottaa Sisäsatamassa



tiloissa on lämmitetyt pukuhuoneet, valaistus, kamera-valvonta sekä hälytysaukko pumpputeknologialla. Niille, jotka uskaltavat astua kylmään veteen, on sekä tikkaat että portaat, joissa on lämmityselementit, jotka pitävät jään loitolla. Lisäksi kaikki on ilmaista. Ehkä kaupungin halvin hyvinvointiprojekti – ja mahdollisesti kylmin.

Lähde: Vaasan kaupunki, 22.10.2026. [vaasa.fi]

Talviuimarit voivat alkaa lämmitellä. Suosittu jääuima-alue Vaasan sisäsatamassa avataan uudelleen 6. marraskuuta ja on avoinna päivittäin klo 6–21. Hietasaarenkatun

YLE

Kun uutiset astuvat lavalle – Yle Live saapuu Vaasaan

Kaksikieliset esitykset Vaasassa 10.11



Miltä näyttää uutistoimittajan työ kulisien takana? Entä missä kulkee intohimoisen jalkapallofanin ja hulgianin raja? Näihin kysymyksiin haetaan vastauksia aivan uudella tavalla, kun Ylen nuoret toimittajat ja sisällöntuottajat nousevat lavalle.

Ylen Yle live -kiertue tuo marraskuussa journalismin ja teatterin samaan esitykseen. Mukana on ääntä, kuvaa, valoja ja puhetta – sekä joukko Ylen tuttuja kasvoja.

Kiertue liittyy Ylen 100-vuotisjuhluun ja pysähtyy viidellä paikkakunnalla: Vaasassa, Seinäjoella, Jyväskylässä, Lahdessa ja Lappeenrannassa.

Vaasassa esitys nähdään Rit-zissä 10. marraskuuta. Päiväesitys alkaa kello 13 ja iltaesitys kello 19. Vaasassa luvassa on erityinen kaksikielinen esitys.

Lavalla nähdään muun muassa YleX Aino "Aikku" Silkelä, Menny pahaks -podcastin Mikael Salmelainen, Yle Mixin Pyry Vaismaa, Yle Kioskin Jenni Matikainen, Yle Wat-tin Charlotte "Challe" Lind-berg sekä Yle Galaxin Saku Manneh. Mukana on myös Ylen Yhdysvaltain-kirjeen-vaihtaja Ilmari Reunamäki.

Jokaisella paikkakunnalla mukana on lisäksi vähintään yksi Ylen alueellisen toimituk-sen toimit-taja.

Esitys kestää hieman yli tun-nin ja on suunniteltu erityisesti 15–19-vuotiaille. Perinteisestä uutis-lähetyksestä on kuitenkin turha puhua. Lavalla jour-nalismi saa seurakseen teat-teria, visuaali-sia elementtejä, ääntä ja valoja.

Esityksessä pohditaan esi-merkiksi sitä, mikä oikeastaan on uutinen ja kenellä on oi-

keus päät-tää, mistä ihmisille kerrotaan. Yleisö pääsee myös kurkistamaan Yhdysvaltain presidentin Do-nald Trumpin Valkoisen talon arkeen sekä pohtimaan jalkapallokannatta-misen ja huliganismin välistä rajaa.

Myös radio tulee lähelle yleisöä. YleX iltapäivälähetyksen Aikku ja Mellu tuovat radio-studi-onsa kiertuepaikoille. Heidän suoraan lähetystään voi seurata paikan päällä kello 13–17.

Päiväesitysten liput jaetaan maksutta paikallisille toisen as-teen oppilaitoksille. Iltaesityk-siin pääsee myös suuri yleisö, ja lippu maksaa 10 euroa.

Vaasasta kiertue jatkaa Se-inäjoelle 11. marraskuuta, Jy-väskylään 12.–13. marraskuu-ta, Lahteen 16. marraskuuta ja Lappeenrantaan 17.–18. mar-raskuuta.

Lahden esitys taltioidaan. Se esitetään Yle Areenassa 22. joulukuuta ja lisäksi Yle TV2 jou-lukuun aikana.

Vaasassa Yle Live nähdään Rit-zissä 10.11. klo 13 ja 19. Esitys on kaksikielinen.

Lähde: Yle, 5.10.2026. Kuva: Johanna Kannasmaa / Yle

ÅBO AKADEMI

Tulevaisuuden lääkkeet syntyvät kuin 3D-tulosteet – uusi suomalainen teknologia voi mullistaa potilaiden hoidon

Kuvittele lääke, joka valmis-tetaan juuri sinulle sopivalla annoksella sen sijaan, että joutuisit mukautumaan valmiisiin standarditab-letteihin. Tämä visio voi olla lähempänä toteutumista kuin moni arvaakaan.

Åbo Akademiassa tarkastettu tutkimus osoittaa, että 3D-tulostuksesta inspi-raationsa saanut valmistusmenetelmä voi avata täysin uusia mahdollisuuksia yksilöllisesti räätälöityjen lääkkeiden valmistamiseen. Tutkimuksen takana on lääketutkija Mahsa Bah-man, joka selvitti, miten teknologia voisi parantaa annostelun tarkkuutta ja lisätä potilaskohtaisesti valmistettu-jen lääkkeiden saatavuutta.

Nykyisin suuri osa lääkkeistä valmistetaan vakioannoksina, vaikka potilaiden tarpeet vaihtelevat merkittävästi. Haaste koskee erityisesti lapsia, ikään-tyneitä sekä harvinaisia sairauksia sairastavia henkilöitä. Monissa tilanteis-sa tabletteja joudutaan jakamaan tai

muokkaamaan, mikä voi vaikeuttaa tarkan annoksen saamista.

Tutkimuksessa tarkasteltu menetelmä annostelee tarkasti mitattuja määriä geelimäisestä lääkeaineesta. Näin far-maseutit voivat valmistaa lääkkeitä, joiden vaikuttavan aineen määrä vas-taa täsmällisesti yksittäisen potilaan tarvetta. Samalla voidaan varmistaa tasainen laatu ja hyvä annostarkkuus.

Teknologian mahdolliset hyödyt ulottuvat laajalle. Sitä voitaisiin hyö-dyntää lastenlääkinnässä, ikääntynei-den hoidossa, harvinaisten sairauk-sien hoidossa sekä sairaaloissa, joissa lääkityksiä joudutaan muuttamaan nopeasti. Lisäksi menetelmä voisi auttaa tilanteissa, joissa lääkepula rajoittaa valmiiden tuotteiden saa-tavuutta.

Erityisen kiinnostavaa on, että tut-kimus toteutettiin kokonaan yritys-maailmassa. Mahsa Bahman työsken-teli teollisena tohtorikoulutettavana suomalaisessa terveysteknologiayhtiö CurifyLabsissa, joka on Åbo Akade-min spin-off-yritys. Tutkimus osoit-



taa, kuinka yliopistojen ja yritysten yhteistyö voi tuoda laboratoriosta käytäntöön ratkaisuja, jotka saattavat tulevaisuudessa muuttaa lääkehoitoa merkittävästi.

Lähde: Åbo Akademi, 8.10.2026. Tutkimus: "Scalable Personalized Oral Medicines Through Semi-Solid Extrusion-Based Compounding Platform".

WASA TEATER

"Christmas Magic" palaa Vaasaan: 'Snöfall' on palannut kahden vuoden tauon jälkeen



Asuessaan väliaikaisesti tiukan naapurinsa Rutin luona Selma kamppailee uskoakseen Joulupukkiin. Silti hän kirjoittaa suurimman toiveensa kirjeeseen. Salaperäisten maagisten voimien kautta kirje päättyy Snöfalliin, fantastiseen kuningaskuntaan, joka liittyy Joulupukkiin. Tavalliset ihmiset eivät voi vain vierailla tässä poikkeuksellisessa maailmassa. Mutta Selma löytää itsensä pian sieltä — ja hänen saapumisensa käynnistää dramaattiset tapahtumat.

Kuka Selma oikeastaan on? Ja mitkä pimeät voimat uhkaavat valtakuntaa juuri joulun lähestyessä?

Fantasian takana on syvästi inhimillinen tarina kuulumisesta, ystävydestä, rakkaudesta ja turvallisen paikan etsinnästä maailmassa. Tuotanto yhdistää sadun jännityksen tunteikkaan viestiin, joka voi koskettaa sekä lapsia että aikuisia.

Kaksitoista nuorta tähteä nousee keskiöön. Tämän vuoden tuotannossa esiintyy 12 lasta ruotsinkielisistä suomalaisista, tuoden uutta energiaa tuttuun tarinaan.

Nuoret esiintyjät ovat

Oskar Moberg,
Ian Rönnlund,
Elvin Rajala,
Iivari Saarenheimo,
Hugo Nordberg,
Annika Hellén,
Adina Bonäs,
Selma Stenback, Alva Bergvik,
Otto Isoniemi,
Saga Tuuri
Tilda Pinilla Johansson.

Ohjaaja ja koreografi Agneta Lindroos johtaa tuotantoa, joka rakentuu tarinalle, joka on jo valloittanut sydämet Norjassa.

Snöfall sai alkunsa norjalaisena joulun televisioadventtikalenterina, jonka tuotti NRK Super. Se sovitettiin myöhemmin näyttämölle ja tuotti Oslo Nye Teater, jossa se esitettiin useiden joulukausiin ajan ennen kuin se tavoitti yleisön muualla.

Merkitse päivämäärä: joulukuun alku marraskuussa. Wasa Teaterin uusi tuotanto saa ensi-iltansa 14. marraskuuta 2026, ja sen on määrä esittää teatterin päälavalla 2. tammikuuta 2027 asti. Esitys on ruotsiksi, ja tekstitykset ovat saatavilla suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi. Se on suunnattu yli kuusivuotiaille lapsille sekä aikuisille.

Aiemman menestyksensä jälkeen Snöfallin paluu lupaa tervetullutta annoksen lämpöä ja ihmetystä joulun lähestyessä.

Lähde: Wasa Teater, viralliset tuotantotiedot: <https://www.wasateater.fi/forestalling/snofall/>

Räjähtävä menestys, salaperäinen joulukuningaskunta ja 12 nuorta esiintyjää ovat valmiita tuomaan juhlatunnelman takaisin lavalle.

Joulun taika palaa Vaasaan! Edellisellä esityksellään loppuunmyytyä ja yleisöltä innostunut kehuja saatuaan Snöfall tekee odotetun paluun Wasa Teaterissa. Sydäntä lämmittävä tuotanto palaa kahden vuoden tauon jälkeen, tarjoten teatterin ystäville uuden mahdollisuuden kokea jouluseikkailu, joka on täynnä ihmetystä, jännitystä ja tunnetta.

Edellinen tuotanto teki vahvan vaikutuksen yleisöön, ja eräs innostunut kuvaus kutsui sitä "kaikkea, mitä joulunäytelmältä voi toivoa". Nyt ne, jotka viimeksi jäivät lipuista paitsi, saavat uuden mahdollisuuden tutustua tarinaan — samalla kun palaavat fanit voivat jälleen astua sen taianomaiseen maailmaan.

Yksinäinen tyttö, salaperäinen kirje ja valtakunta vaarassa

Snöfallin keskellä on Selma, 12-vuotias orpo, joka kaipaa jotain, mitä monet lapset pitävät itsestäänselvyytenä: omaa perhettä.



UUSI RUNOKIRJA

Vaasan runoilija salakuljettaa aurinkoa syksyn pimeyteen – Eeva Kontiokarin 29. kirja on täynnä lämpöä ja elämänviisautta

Voiko kirjan kansien väliin kätkeä palan kesää? Vaasalainen runoilija Eeva Kontiokari uskoo siihen. Hänen uusi teoksensa tarjoaa lukijalle aurinkoa, huumoria ja pieniä oivalluksia elämästä.

Syksyn pimeys saapuu, päivät lyhenevät ja kesän lämpö tuntuu jo kaukaiselta. Juuri silloin vaasalainen Eeva Kontiokari haluaa tehdä jotakin aivan muuta: salakuljettaa aurinkoa ihmisten arkeen.

Lokakuussa 2026 ilmestynyt Salakuljetan aurinkoa on Kontiokarin 29. kirja. Kyseessä on runoja ja mietelauseita sisältävä teos, jossa katsellaan elämää lempeästi ja pilke silmäkulmassa.

– Valoa ja lämpöä me välitämme ihmiseltä ihmiselle, jopa tietämättämme, kun kuljemme armon auringon valossa, kirjoittaja toteaa kirjan lukijoille suunnatussa alkusanoissa.

Ajatus kiteyttää teoksen tunnelman. Runous ei tässä kirjassa tarkoita vaikeaselkoisia sanoja tai suuria julistuksia. Sen sijaan Kontiokari löytää kauneutta arkisista hetkistä, ihmisistä ja elämän eri vaiheista.

Pienistä tytöistä kasvaa ihania mummoja

Kontiokarin huumori näkyy esimerkiksi runossa, jossa kesä kasvattaa kukkien ja mansikoiden lisäksi pieniä tyttöjä. Aikanaan näistä kasvaa pieniä, ihania mummoja.

Lyhyt runo saa hymyilemään, mutta sisältää samalla lämpimän havainnon elämän kiertokulusta.

Myös mietelauseissa on oivaltavaa arkiviisautta. Ystävä on kuin auringon lämmittämä seinä, johon on hyvä nojata. Ystävyyden vetosolmu puolestaan pitää, mutta ei kiristä.

Ajankulustakin löytyy ajateltavaa: kellonaika on kaikille sama, mutta ihmiset kulkevat eri tahdisa. Ja onneksi aikaa ei voi ostaa kaupasta.

Pitkä tie sanojen parissa

Alajärvellä vuonna 1940 syntynyt Kontiokari julkaisi esikoisteoksensa Lasilintu vuonna 1996. Sen jälkeen hän on kirjoittanut runoja, mietelauseita, lapsille suunnattuja tekstejä sekä eteläpohjalaisia murrejuttuja. Hänen tuotantoonsa kuuluu myös ikääntymistä, perhettä ja elämänkokemusta käsitteleviä teoksia.

Kontiokarin kirjoittamisessa yhdistyvät lämmin huumori, tarkat havainnot ja kiinnostus ihmise-



nä olemiseen. Salakuljetan aurinkoa jatkaa tätä linjaa ja muistuttaa, ettei elämänilo välttämättä vaadi suuria tapahtumia. Joskus riittää ystävän tuki, hauska lause tai muisto kesäpäivästä.

Kirjan paras lahja lukijalle saattaa olla juuri tämä: pimeän vuodenajan keskellä voi löytää valoa pienistä asioista. Ja ehkäpä sitä aurinkoa voi todella salakuljettaa – yksi runo kerrallaan.

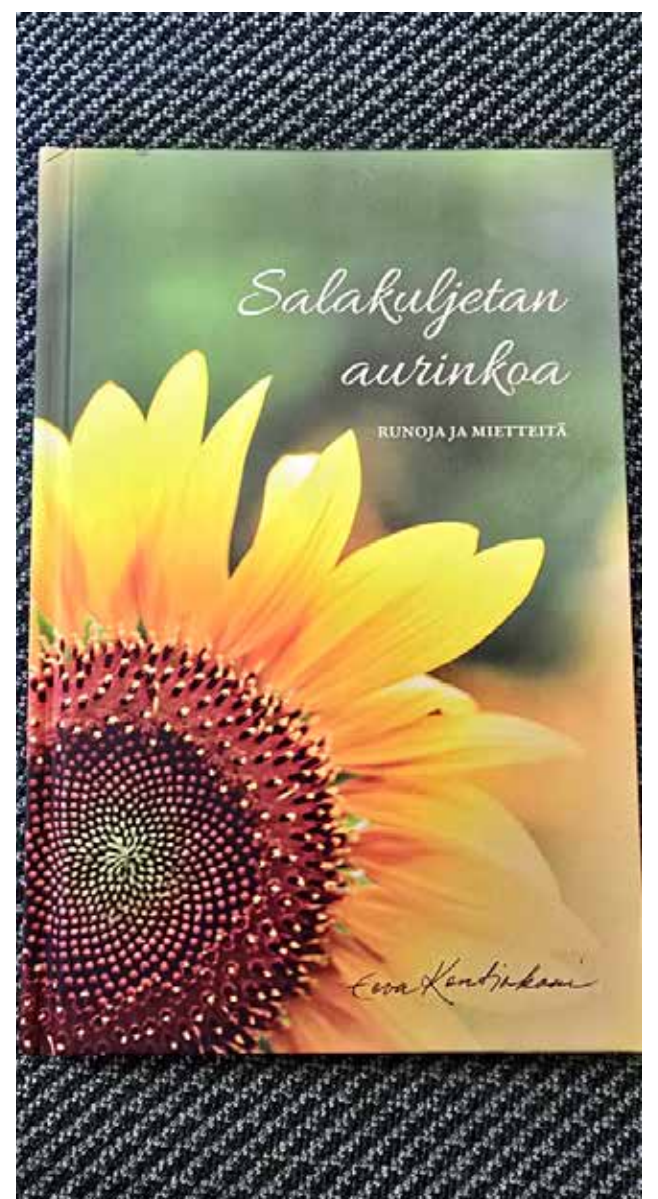
Lähteet: Haastattlu 27.10.2026, Eeva Kontiokari, Salakuljetan aurinkoa (2026); Kirjasampo; Ilkka-Pohjalainen, ”Runot syntyvät rakkaudesta sanoihin”.

Tässä esimerkki runosta:

”Kesä kasvattaa
kukkia mansikoita ha
pieniä ihania tyttöjä.
Aikanaan pienistä tytöistä
kasvaa pieniä ihania mummoja.”

ja tässä muutama hänen mietelause:

”Ystävä on kuin auringon lämmittämä seinä,
siihen on hyvä nojata.”
”Ystävyyden vetosolmu pitää,
muttei kiristä.”
”Aika on kuin tyhjä huonetila,
sen haluaa täyttää.”
”Onneksi aika ei ole kaupan.”
”Kellonaika on kaikille sama,
käymme vain eri tahdissa.”



SODANLOPUN HISTORIA

Kun natsi-Saksa romahti, outo näytös jatkui – Svenja Falkin kirja vie Hitlerin valtakunnan viimeisiin päiviin



Pieni saksalaiskaupunki nousi hetkeksi historian keskipistee-seen. Vakoojia, natsijohtajia, salaisia suunnitelmia ja Itämereen upotettuja kemiallisia aseita – Svenja Falkin teos paljastaa, kuinka erikoinen oli Euroopan sodan loppunäytös. Svenja Falk kävi Kirjamessuilla kertomassa kirjastaan.

Mitä tapahtuu, kun diktatuuri romahtaa mutta sen edustajat yrittävät vielä pitää kiinni vallastaan? Svenja Falkin historiallinen tietokirja Häviön päivät vie lukijan kevääseen 1945, jolloin natsi-Saksan loppu oli jo väistämätön mutta sodan jälkeisen Euroopan suunta vasta muotoutumassa.

Kirjan ruotsinkielinen laitos Diktaturens sista dagar: Spioner, in-trigmakare och Tredje rikets fall (Diktatuurin viimeiset päivät: va-koojia, juonittelijoita ja kolmannen valtakunnan romahdus) ilmes-tyi 19. lokakuuta 2026. Teos kertoo historian dramaattisesta siirty-mävaiheesta, jolloin vanha valta hajosi, mutta monet sen ihmisistä yrittivät löytää itselleen uuden aseman.

Flensburgista tuli hetkeksi natsi-Saksan valan keskus

Saksan ja Tanskan rajan tuntumassa sijaitseva Flensburg on sata-makaupunki Schleswig-Holsteinin osavaltiossa. Keväällä 1945 siitä tuli poikkeuksellisella tavalla Euroopan historian näyttämö.

Adolf Hitler nimesi suuramiraali Karl Dönitzin seuraajakseen en-nen itsemurhaansa 30. huhtikuuta 1945. Dönitz siirtyi Flensburgin Mürwikin laivastotukikohtaan ja muodosti siellä viimeisen natsi-Saksan hallituksen. Berliinin kukistuttua Flensburgista tuli muuta-maksi viikoksi valtakunnan hallinnon keskus – eräänlainen viimeisen pääkaupunki, vaikka sen asema ei ollut muodollinen.

Saksa antautui toukokuussa, mutta Dönitzin hallinto jatkoi toimin-taansa vielä antautumisen jälkeenkin. Liittoutuneet pidättivät Dönitzin ja hänen hallituksensa 23. toukokuuta 1945

Itämeren pohjassa piilee sodan myrkyllinen perintö

Sodan jälkiselvittelyihin liittyi myös vaarallinen ympäristöongel-ma. Itämereen upotettiin toisen maailmansodan jälkeen noin 40 000 tonnia kemiallisia ammuksia, joiden arvioidaan sisältäneen noin 15 000 tonnia kemiallisia taisteluaineita. Flensburg oli yksi ammus-ten kuljetukseen liittyneistä satamista.

Kyse ei siis ole vain historiankirjojen kaukaisesta luvusta. Vuosi-kymmeniä myöhemmin merenpohjassa olevat ammukset aiheutta-vat yhä huolta kalastukselle ja meriympäristölle.

Churchill pohti uutta sotaa

Myös voittajamaiden tulevaisuus oli epävarma. Britannian päämi-nisteri Winston Churchill poh-ti vuonna 1945 suunnitelmaa, jossa länsiliittoutuneet olisivat hyökänneet Neuvostoliittoa vastaan. Operaatio Unthinkable jäi kuitenkin suunnitelmaksi. Britannian heinä-kuun 1945 parlament-

tivaaleissa Churchill hävisi ja työväenpuolu-een Clement Attlee nousi pääministeriksi.

Dönitz puolestaan joutui Nürnbergin sotarikosoikeudenkäyntiin. Hänet tuomittiin vuonna 1946 kymmeneksi vuodeksi vankeuteen, jotka hän suoritti Spandaun vankilassa.

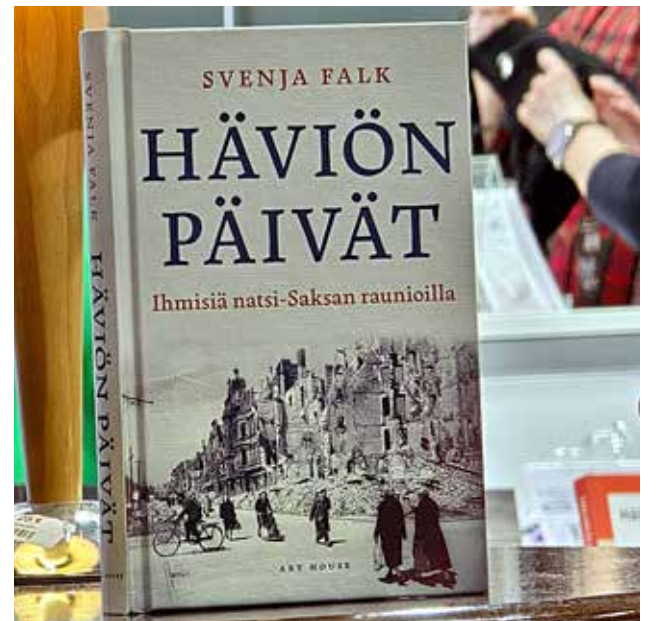
Historiaa, joka tuntuu yhä ajankohtaiselta

Falkin kirjan kiinnostavuus on siinä, ettei se käsittele sodan loppua vain taistelukenttien ja antautumisasiakirjojen kautta. Huomio koh-distuu myös ihmisiin, jotka yrittivät pelastaa asemansa, rakentaa uusia uria tai kadota historian katseilta.

Teoksessa esiintyvät myös myöhemmin tunnetuiksi tulleet henki-löt, kuten brittiläinen tiedustelu-upseeri Ian Fleming, jonka koke-mukset sodan aikana vaikuttivat osaltaan James Bond-tarinoiden maailmaan.

Häviön päivät on suositeltava lukukokemus kaikille, joita kiinnos-tavat toinen maailmansota, poliittiset juonittelut ja diktatuurien murrosvaiheet. Se muistuttaa, että sodan päätyminen ei merkitse automaattisesti uuden, vakaan maailman syntymistä. Vanhojen val-tarakenteiden jäljet voivat näkyä pitkään – joskus jopa Itämeren pohjassa.

Lähteet: Svenja Falk, Diktaturens sista dagar: Spioner, intrigmakare och Tredje rikets fall, Bokförlaget Augusti, 19.10.2026



Karl Dönitz, Alfred Jodl ja Albert Speer pidätettiin Flensburgissa kesällä 1945. Dönitz sai 10 vuoden vankilatuomion.

VENÄJÄ

“He tappoivat meidät”: Nobel-palkittu Novaja Gazeta sammuttaa valot 30 vuoden jälkeen



Moskova, 30. lokakuuta 2026.
Novaja Gazetan toimitus kertoo sammuttavansa 9. marraskuuta valot talossa, jota se on kutsunut kodikseen kolme vuosikymmentä. Palvelimet suljetaan ja väki lähtee. Tänään julkaistu julkilausuma alkaa vain kolmella sanalla: “He tappoivat meidät.”

Ote kiristyy askel askeleelta

Toimituksen mukaan Venäjän viranomaiset ja turvallisuuspalvelut pakottivat sen lopettamaan. Kertomus etenee kuin lähtölaskenta: estetyt verkkosivut, takavarikoitu kirjapaino, perutut mediarekisteröinti sekä tuntikausia kestäneet kotitarkastukset toimituksessa ja päätoimittajan asunnossa. Syyskuussa koko toimitus, yli sata ihmistä, leimattiin “ulkomaiden agenteiksi”. Viimeinen isku tuli häätökirjeen mukana. Samalla suljettiin

lukijoiden lahjoitusjärjestelmä, ja lehti jäi ilman tuloja. Pankit vetoavat sisäisiin sääntöihinsä, mutta toimitus osoittaa sormella FSB:tä.

Raskas hinta

Lehti muistaa murhatut kollegansa: Igor Domnikov, Juri Štšekotšihin, Anna Politkovskaja, Stas Markelov, Anastasija Baburova ja Natalja Estemirova. Päätoimittaja Dmitri Muratov, joka jakoi vuoden 2021 Nobelin rauhanpalkinnon, joutui hyökkäyksen kohteeksi ja menetti lähes näkönsä. Rikosasiaa ei avattu, vaikka tekijät tunnetaan. Toimittaja Jelena Milašina hakattiin Tšetšeniassa, ja toimittaja Oleg Roldugin joutuu oikeuteen lehden mukaan siitä, että työskenteli journalistina.

Perustuslakikysymys

Tässä julkilausuma iskee kovimmin. Venäjän perustuslain 29. artikla toteaa

suoraan: “Sensuuri on kielletty.” Toimituksen mukaan lause herättää nykyään pilkkaa ja naurua, jopa tuomareissa. Perustuslaki on heidän kuvauksessaan hakattu, suusta teipattu ja vankilaan heitetty, ja todellinen maanpetos on se, että valtio pettää oman perustuslakinsa. Toimitus torjuu myös väitteen, että sorto olisi vain “digitaalista”: selleissä kuolevat ihmiset, eivät numerot.

Perintö

Vuonna 1993 perustettu lehti syntyi osin Mihail Gorbatšovin Nobel-rahoilla, ja se on kestänyt murhat ja vuosien piirityksen. Rohkeaan hymyyn on yksi syy: viimeinen numero ilmestyy vielä. Toimitus kiittää kaikkia, jotka kuuntelivat.

Lähde: Novaja Gazetan toimituksen julkilausuma, 30.10.2026 (novayagazeta.ru/articles/2026/10/30/nas-ubili)

ILMASTONMUUTOS

Kaupunkien lämpökuplat tekevät kaupungeista epämukavia – ja epäterveellisiä



Kaupunkiemme kasvaessa kasvaa myös piilevä uhka: kaupunkien lämpö.

Tämä ilmiö on enemmän kuin vain tavallinen kesän epämukavuus; Se nostaa lämpötilat tasolle, joka vaikuttaa terveyteen, tuottavuuteen ja ympäristöön. Laajoista betonialueista, jotka vangitsevat auringon lämmön, ilmastointilaitteisiin, jotka työntävät lämmintä ilmaa takaisin kaduille, kaupunkien lämpöä ohjaavat inhimilliset kehitysmallit ja, ironista kyllä, pyrkimyksemme jäähtyä. Vaikutukset tuntuvat laajasti, erityisesti helleaaltojen aikana, jolloin nämä alueet voivat olla useita asteita lämpimämpiä kuin maaseutuympäristönsä - ilmiö, joka tunnetaan nimellä "kaupunkien lämpösaareke" -vaikutus. Onneksi on olemassa useita strategioita, joita kaupungit voivat ottaa käyttöön tämän kasvavan ongelman ratkaisemiseksi.

Kaupunkien lämmön ongelma

Kaupunkien lämpösaarekevaikutus johtuu pääasiassa materiaaleista, kuten asfaltista, betonista ja metallista, jotka absorboivat, vangitsevat ja säteilevät lämpöä. Toisin kuin luonnonmaisemat, jotka säilyttävät kosteuden ja tarjoavat varjoa, näillä kaupunkipinnoilla on rajallinen kyky jäähtyä, mikä luo kuumun ilman keroksen, joka viiyy kaupungeissa. Ilmavirran estävät korkeat rakennukset lisäävät lämpöä entisestään, ja kun väestö kasvaa edelleen kaupunkialueilla, ilmastoinnin käytöstä on tullut välttämätöntä. Ironista kyllä, ilmastointilaitteet päästävät myös hukkalämpöä, mikä lämmittää ulkoympäristöä entisestään.

Tämä yhdistetty lämpöaltistus ei vain tee kaupunkielämästä epämukavaa - se tekee siitä vaarallisen. Liiallinen kuumuus voi johtaa kuivumiseen, lämpöuupumukseen ja jopa tappavaan lämpöhalvaukseen, erityisesti haavoittuville ryhmille, kuten vanhuksille, lapsille ja niille, joilla on jo olemassa olevia terveysolosuhteita. Lisäksi korkeat lämpötilat pahentavat ilmansaasteita, koska alailmakehän otsoni, savusumun komponentti, muodostuu helpommin kuumuudessa. Siten hengitysongelmista kärsiville ihmisille kuumat kaupunkiympäristöt voivat olla erityisen haitallisia.

Ratkaisut kaupunkitilojen jäädyttämiseen

Kaupunkien lämpöön puuttuminen edellyttää luontopohjaisten ratkaisujen, innovatiivisen kaupunkisuunnittelun ja yhteisön toiminnan yhdistelmää. Luomalla viileämpiä, vihreämpiä ja varjoisempia tiloja kaupungit voivat parantaa sekä asukkaidensa mukavuutta että terveyttä. Joitakin tehokkaita ratkaisuja ovat:

1. Viheralueiden ja kaupunkipuiden lisääminen

Puistot, viherkatot ja kaupunkipuut ovat tehokkaimpia tapoja

lieventää kaupunkien lämpöä. Viheralueet tarjoavat varjoa ja vapauttavat kosteutta haihtumisprosessilla, joka jäädyttää ympäröivää ilmaa. Erityisesti puilla on useita etuja: ne imevät hiilidioksidia, suodattavat epäpuhtauksia ja alentavat pintalämpötiloja tarjoamalla varjoa. Tutkimukset osoittavat, että naapurustot, joissa on runsaasti vehreyttä, voivat olla jopa viisi astetta viileämpiä kuin ympäröivät alueet, joilla ei ole vihreää peittoa. Lisäksi puistojen ja viheralueiden lisääminen tarjoaa sosiaalisia ja virkistysyhteyksiä, jotka parantavat yleistä elämänlaatua.

2. Heijastavien ja läpäisevien materiaalien käyttö

Kaupunki-infrastruktuurissa käytetyillä materiaaleilla on keskeinen rooli lämmönhallinnassa. Heijastavien materiaalien käyttö rakennuksissa, katoissa ja jalkakäytävillä voi auttaa vähentämään pintojen absorboiman lämmön määrää. Valkoiset tai vaaleat materiaalit heijastavat enemmän auringonvaloa kuin tummat, mikä estää pintoja kuumenemasta yhtä paljon. Viileät katon - sellaiset, jotka on päällystetty materiaaleilla, jotka on suunniteltu heijastamaan enemmän auringonvaloa - voivat olla erityisen tehokkaita. Läpäisevät materiaalit, kuten huokoinen päällyste, voivat auttaa vähentämään lämpöä päästämällä sadeveden suodattumaan läpi, jäädyttämällä pintaa ja estämällä liiallisen valumisen.

3. Viherkatot ja -seinät

Kasvillisuuden peittämät viherkatot eivät vain auta eristämään rakennuksia, vaan tarjoavat myös lisää viheralueita, jotka lieventävät lämpöä. Lisäämällä maa- ja kasvikerroksia rakennusten katoille ne alentavat pintalämpötilaa ja imevät sadetta, mikä lievittää kaupunkien viemärintijärjestelmiin kohdistuvaa painetta. Samoin viherseinät - pystysuorat puutarhat rakennusten sivuilla - voivat auttaa varjostamaan rakenteita, viilentämään ympäröivää ilmaa ja parantamaan ilmanlaatua. Nämä vihreät pinnat tarjoavat myös miellyttävän esteettisen vetovoiman integroimalla luonnon kauneuden kaupunkiympäristöön.

4. Suunnittelu luonnollista ilmanvaihtoa varten

Ilmavirran priorisoiva kaupunkisuunnittelu ja arkkitehtoninen suunnittelu voivat vähentää huomattavasti lämmönpidätyskykyä kaupungeissa. Kapeat kadut ja tiiviisti pakatut rakennukset rajoittavat ilmanvaihtoa ja luovat "lämpökäytävien", jotka vangitsevat kuumaa ilmaa rakenteiden väliin. Suunnittelemalla avoimia tiloja, leveämpiä katuja ja tuulenvireitä, jotka helpottavat ilmavirtausta, kaupungit voivat vähentää loukkuun jäänyttä lämpöä. Myös rakennusorientaatiolla ja materiaaleilla voi olla merkitystä; Esimerkiksi ikkunoiden ja tuuletusaukkojen sijoittaminen vallitsevien tuulien hyödyntämiseksi voi edistää luonnollista jäädytystä rakennuksissa,

mikä vähentää ilmastoinnin tarvetta.

5. Yhteisön toiminta ja tietoisuus

Yhteisölähtöiset aloitteet voivat auttaa lisäämään tietoisuutta ja edistämään yhteistyötä kaupunkien lämmön torjunnassa. Naapurustoryhmät ja paikallisneuvostot voivat järjestää puiden istutuskampanjoita, kannustaa viileiden kattojen asentamiseen ja tarjota asukkaille tietoa kuumuudesta selviytymisestä kesän huippukuukausina. Julkiset jäädytyskeskukset, varjostetut katuvalokupysäkit ja nesteytysasemat voivat myös tarjota helpotusta äärimmäisten helleaaltojen aikana varmistaen, että ihmisillä, erityisesti haavoittuvilla, on turvallinen tila jäähtyä.

6. Teknologian käyttö kaupunkien lämmön seurannassa ja lieventämisessä

Innovatiivisella teknologialla voi olla merkitystä kaupunkien lämmön torjunnassa. Kaupungit käyttävät yhä enemmän lämpökameroita ja antureita tunnistamaan "kuumia pisteitä", joissa lämpötilat ovat korkeimmat. Näiden tietojen avulla kunnat voivat priorisoida vaikuttavia alueita toimenpiteille, kuten puiden istuttamiselle, heijastaville materiaaleille tai julkisille jäädytysasemille. Lisäksi älykäs kaupunkitekniikka, kuten mukautuva katuvalaistus ja energiatehokkaat rakennusjärjestelmät, voivat vähentää lämpöpäästöjä vähentämällä energian kokonaiskysyntää.

Viileämpien kaupunkien tulevaisuus

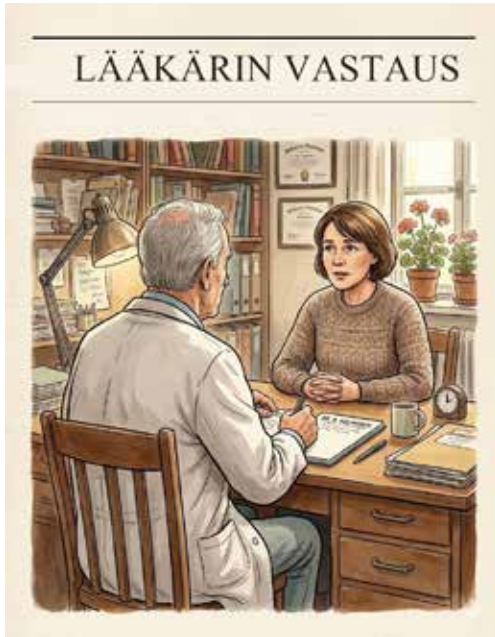
Vaikka on selvää, että kaupunkien lämpö on vakava haaste, se on myös mahdollisuus miettiä uudelleen lähestymistapaamme kaupunkisuunnitteluun ja kehittämiseen. Integroimalla luonnollisia ratkaisuja, rakentamalla kestävämpää infrastruktuuria ja edistämällä ilmastotietoista suunnittelua voidaan luoda kaupunkia, jotka ovat sekä viileämpiä että terveellisempiä. Singaporen ja Los Angelesin kaltaiset kaupungit ovat jo ottaneet suuria harppauksia ottamalla käyttöön laajamittaisia viherkatto-ohjelmia, laajentamalla puiden latvustoja ja kokeilemalla viileitä jalkakäytäviä. Niiden menestys toimii mallina ja osoittaa, miten kaupunkialueet voivat luoda kestävämpää tasapainon ihmisten tarpeiden ja ympäristön sietokyvyn välillä.

Asukkaille viileämmät kaupungit tarkoittavat mukavampia ja nautinnollisempia ulkotiloja. Haavoittuville väestöryhmille nämä muutokset voivat merkitä eroa turvallisuuden ja riskin välillä helleaalton aikana. Kaupunkien lämmön käsittely voi olla haastavaa, mutta yhteisillä ponnisteluilla kaupungit ympäri maailmaa voivat vastata tähän testiin ja luoda kaupunkialueita, jotka eivät ole vain mukavampia vaan viime kädessä joustavampia ja kestävämpiä. more comfortable but ultimately more resilient and sustainable.

Kuvat: Lexica art

LÄÄKÄRI VASTAA

Aivohalvauksessa jokainen minuutti on tärkeä



Kysymys: Viime torstaina oli maailman aivohalvauspäivä. Mitä meidän tulisi tietää aivohalvauksesta? Mistä tiedämme, onko läheisilämme aivohalvauksen oireita? Miksi jokainen minuutti on tärkeä?

Vastaus: Äkillinen puheen puuroutuminen, suupielen roikkuminen tai käsi, joka ei tottele. Aivo-verenkiertohäiriö voi iskeä ilman ennakkovaroitusta. Oireiden tunnistaminen ja välitön soitto numeroon 112 voivat pelastaa hengen ja vähentää pysyvien vaurioiden riskiä.

Torstaina 29. lokakuuta vietettiin kansainvälistä World Stroke Day -päivää. World Stroke Organizationin viesti on selkeä: jokainen minuutti on tärkeä.

Maailmassa noin 12 miljoonaa ihmistä saa vuosittain aivohalvauksen. Kansainvälisten arvioiden mukaan noin joka neljäs yli 25-vuotias saa aivohalvauksen jossakin elämänsä vaiheessa.

Aivohalvaus syntyy, kun aivojen verenkierto äkillisesti häiriintyy. Tavallisimmin verisuoni tukkeutuu verihyytymän vuoksi, mutta syynä voi olla myös aivoverenvuoto. Kun aivosolut eivät saa riittävästi happea, ne alkavat vaurioitua nopeasti.

Opettele tunnistamaan oireet!

Miten voit huomata, että läheisesi on saanut aivohalvauksen? Muista nämä merkit:

Kasvot: Pyydä henkilöä hymyilemään. Roikkuuko toinen suupieli?

Kädet: Pyydä nostamaan molemmat kädet. Laskeu-

tuuko toinen käsi tai eikö se nouse lainkaan?

Puhe: Pyydä henkilöä sanomaan yksinkertainen lause. Onko puhe epäselvää tai vaikeuttaako sanojen löytäminen?

Toimi heti: Jos epäilet aivohalvausta, soita 112 välittömästi.

Myös äkilliset näköhäiriöt, toispuolinen tunnottomuus tai heikkous sekä vaikeudet ymmärtää puhetta voivat olla varoitusmerkkejä.

Miksi jokainen minuutti ratkaisee?

Mitä kauemmin aivojen normaali verenkierto on häiriintynyt, sitä suuremmiksi vauriot voivat kasvaa. Nopeasti aloitettu sairaalahoito mahdollistaa sen arvioimisen, voidaan-ko verihyytymä liuottaa lääkkeellä tai poistaa kate-trin avulla. Hoidot voivat parantaa toipumisen mahdollisuuksia, mutta ne eivät sovellu kaikille potilaille.

Älä koskaan jää odottamaan, menevätkö oireet ohi. Ohimenevätkin oireet voivat merkitä TIA-kohtausta eli ohimenevää aivoverenkiertohäiriötä, joka vaatii kiireellistä lääkärin arviota.

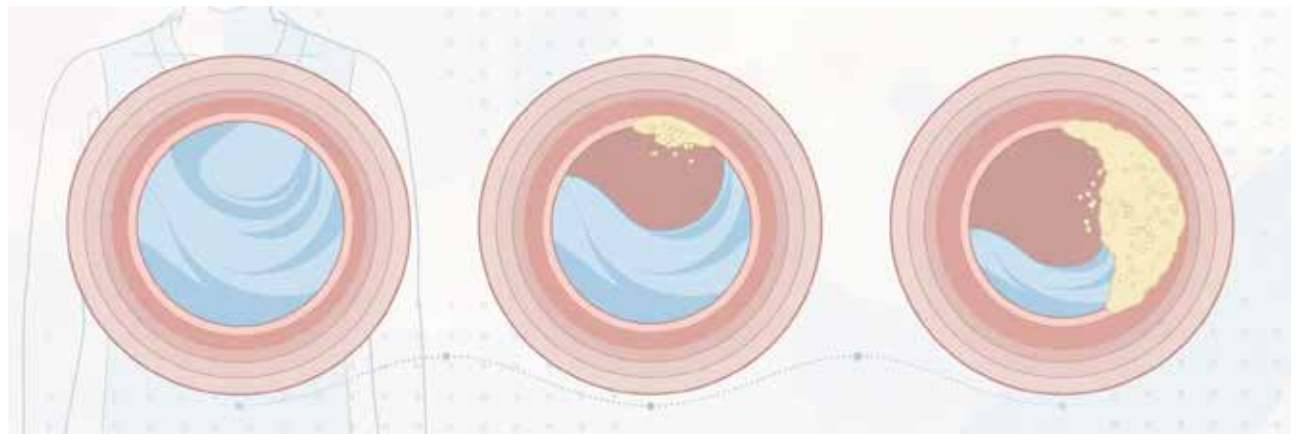
Aivohalvauksella voi olla vakavia seurauksia, mutta nopea hoito ja yksilöllinen kuntoutus voivat vaikuttaa ratkaisevasti toipumiseen.

Jos epäilet aivohalvausta, soita 112. Jokainen minuutti ratkaisee.

Lähteet: World Stroke Organization, World Stroke Day 2026; Strokeförbundet; Kainuun Aivoyhdistys.

VERISUONET

Ensimmäiset verisuonten kalkkeumat saaattavat ilmaantua jo 20-vuotiaana. On hyödyllistä elää terveellistä elämää jo nuorena



Monet yhdistävät ateroskleroosin eläkeläisiin ja sydänpotilaisiin. Mutta uudet tutkimukset osoittavat, että prosessi voi alkaa paljon aikaisemmin kuin useimmat ihmiset ajattelevat. Jopa näennäisesti terveiden nuorten aikuisten keskuudessa 20-vuotiaiden keskuudessa sairauden oireita voidaan havaita, vaikka henkilö ei tunne lainkaan oireita.

Kansainvälinen REACT-tutkimus, joka esiteltiin Euroopan kardiologian kongressissa (ESC Congress 2026) Münchenissä 29. elokuuta 2026 ja julkaistiin samanaikaisesti arvostetussa lääketieteellisessä lehdessä The New England Journal of Medicine, sisälsi yli 16 800 18–70-vuotiaasta henkilöä Tanskasta ja Espanjasta. Tutkijat käyttivät edistynyttä kuvantamista tutkiakseen verisuonten henkilöitä, joilla ei ollut tiedossa olevaa sydän- ja verisuonitautia. [cnic.es]

Tulokset yllättivät myös asiantuntijat. Noin yhdellä kolmestatoista 18–29-vuotiaasta oli jo ateroskleroosi ainakin yhdessä valtimossa. Iän myötä esiintyvyys kasvoi jyrkästi, ja 60–70-vuotiaista noin yhdeksällä kymmenestä oli taudin merkkejä.

Hiljainen sairaus

Ateroskleroosi eli ateroskleroosi kehittyy hitaasti, kun rasvaa, kolesterolia ja muita aineita varastoidaan verisuonten seinämiin. Vuosikymmenten ajan prosessi voi jatkua ilman varoitusmerkkejä. Vasta myöhemmin se voi johtaa sydänkohtaukseen, aivohalvaukseen tai muihin vakaviin verisuonisairauksiin.

Tutkijat kuvaavat tuloksia mahdollisena paradigman muutoksena. Sen sijaan, että riskiä arvioitaisiin pelkästään verenpaineen, kolesterolitason ja tupakoinnin perusteella, tauti voitaisiin havaita suoraan verisuonten tutkimuksilla jo aikuisuudessa.

Elämäntavalla on suurempi merkitys kuin moni luulee

Tutkimustulokset eivät tarkoita, että nuorten pitäisi huolehtia sydänkohtauksesta lähitulevaisuudessa. Toisaalta ne osoittavat, että tulevan sydän- ja verisuoniterveyden perusta luodaan varhain.

Lääkärit ovat pitkään korostaneet säännöllisen liikunnan, terveellisen ruokavalion, normaalipainon, tupakoimattomuuden sekä verenpaineen ja veren lipidien hyvän hallinnan tärkeyttä. Uusi tutkimus esittää lisäperusteluja sille, että tällaiset tavat eivät ole pelkästään vanhuuteen tarkoitettuja sijoituksia, vaan voivat vaikuttaa verisuonten terveyteen jo nuoresta iästä lähtien.

Tutkijat havaitsivat myös selkeitä eroja naisten ja miesten välillä. Miehillä kehitys alkoi aikaisemmin, kun taas naiset osoittivat jyrkimmän kasvun 40–60 vuoden iässä, mikä usein osuu vaihdevuosisien aikaan.

Tutkijoiden viesti on selvä: sydän- ja verisuonisairaudet alkavat usein kauan ennen kuin niitä huomataan. Mitä aikaisemmin terveelliset tavat vakiintuvat, sitä suurempi on mahdollisuus, että verisuonet pysyvät terveinä koko elämän ajan.

Lähteet: REACT-tutkimus, joka julkaistiin The New England Journal of Medicine -lehdessä (29. elokuuta 2026), esiteltiin ESC-kongressissa 2026 Münchenissä, sekä tietoa Centro Nacional de Investigaciones Cardiovasculares -keskuksesta

ÄÄNIKIRJAT



ÄÄNIKIRJAT

Suomalaiset ovat maailman innokkainta äänikirjakansaa – ja kirjoja voi lainata ilmaiseksi kirjastosta!

Äänikirjat ovat vallanneet suomalaisten arjen. Enemmän kuin yksikään muu kansa maailmassa me kuuntelemme kirjoja – töissä, tiskissä, lenkillä ja bussissa. Mutta mistä tämä vallankumous sai alkunsa, ja mitä se maksaa?

Kasetteilta pilvipalveluihin – äänikirjan pitkä historia

Äänikirjoilla on yllättävän pitkä historia. Yhdysvalloissa ensimmäiset äänitetyt kirjat syntyivät jo 1930-luvulla, kun Library of Congress alkoi tuottaa “talking books” -levyjä sokeille ja näkö-vammaisille. Toisen maailmansodan jälkeen kasettikirjat yleistyivät, ja 1970–80-luvuilla äänikirjat löysivät tiensä autoilijoiden ja pitkällä matkoilla reissaavien suosioon.

Pohjoismaissa äänikirjoilla on erityisen vahvat juuret. Ruotsissa äänikirjat saavuttivat laajan yleisön jo 1980-luvulla – muun muassa rikoskirjallisuuden boom vauhditti kehitystä. Storytel perustettiin Ruotsissa vuonna 2005 ja oli yksi ensimmäisistä digitaalisen äänikirjan edelläkävijöistä koko maailmassa.

Suomessa digitaalinen äänikirja-aikakausi alkoi kunnolla 2010-luvun puolivälissä. BookBeat aloitti Suomessa vuonna 2016, ja siitä lähtien kasvu on ollut huimaavaa.

Suomalaiset maailman kärjessä

Lukeminen ei ole lisääntynyt – mutta kuunteleminen on. Tämä on äänikirjailmiön ydin: kirja löytää lukijansa silloin kun kädet ovat muualla.

Yli 6 prosenttia Suomen väestöstä on

sitoutuneita BookBeat-käyttäjiä – osuus, joka sijoittaa suomalaiset maailman kärkeen äänikirjojen kuuntelussa. Suomessa BookBeatilla on yli 350 000 käyttäjää, ja palvelu kasvaa edelleen.

Vuonna 2025 BookBeatin globaali liikevaihto nousi 146 miljoonan euroon – kasvua oli 13 prosenttia. Vuoden 2025 kuunnelluin kirja Suomessa oli Kati Pukin ja Janne Lehtosen Erikoisjoukoissa – Janne Lehtosen tarina.

Kolme suurta – ja muutama muu

Suomessa markkinaa hallitsevat kolme pohjoismaista toimijaa:

BookBeat on Bonnierin konserniin kuuluva palvelu ja Suomen suosituin äänikirjapalvelu, jonka valikoimassa on yli 900 000 kirjaa.

Storytel on Pohjoismaiden suurin äänikirjapalvelu, joka tunnetaan erityisesti omasta Storytel Original -sisällöstään ja lasten Kids Mo-de -toiminnosta.

Nextory on ruotsalainen haastaja, jonka valikoima on kasvanut 1,4 miljoonaan kirjaan vuonna 2026 – ja se on perheiden edullisin vaihtoehto.

Entä Amazon? Yhdysvaltalainen jätti omistaa Audible-palvelun, joka toimii Suomessakin. Audible eroaa pohjoismaisista kilpailijoistaan: siellä maksetaan

krediiteillä yksittäisistä kirjoista kiinteän kuukausihinnan sijaan. Valikoimassa painottuu englanninkielinen sisältö, mutta suomenkielistä tarjontaa on vähemmän kuin kotimaisissa palveluissa.

Haluatko ilmaiseksi? Kirjasto auttaa!

Äänikirjoja ei tarvitse välttämättä ostaa tai tilata. Suomalaiset kirjastot tarjoavat äänikirjoja lainattavaksi ilmaiseksi E-kirjasto-palvelun kautta – tarvitset vain kirjastokortin ja PIN-koodin. Ke-västä 2024 lähtien olet voinut lainata kaikista palveluun liittyneistä kirjastoista, kunhan kotikuntasi kirjasto on mukana palvelussa.

Äänikirjoja löytyy myös Yle Areenasta maksutta, ja lukemisestesi Celia tarjoaa ilmaisen palvelun.

Mitä se maksaa?

Nextory on halvin, alkaen 8,99 €/kk. Storytel alkaa 9,99 €/kk, ja BookBeat 10,99 €/kk. Kaikki kolme tarjoavat ilmaisen kokeilujakson – pisimmillään 90 päivää.

Toimittajan kommentti

Äänikirjavallankumous on yksi positiivisimmista kulttuurisista muutoksista viime vuosikymmenellä. Se ei ole vienyt lukijoita pois kirjoista – se on tuonut kirjat ihmisille, joilla ei ennen ollut aikaa lukea. Tiskien pesu, aamuinen lenkki tai pitkä automatka muuttuvat kirjastuksi. Parasta on se, että kirjaston kautta tämä kaikki onnistuu täysin ilmaiseksi – aivan kuten perinteinen kirjallisuuskin.

Lähteet: BookBeat (mynewsdesk.com/fi/bookbeat), vertaaparas.fi, aanikirjavinkit.fi, vertailut.com, Yle.fi

LEHEMME SISÄLTÖ ON TUOTETTU VASTUULLISESTI.
OLEMME SITOUTUNEET JOURNALISTIN OHJEISIIN.

Lue ohjeet: <https://jsn.fi/journalistin-ohjeet/>

TAPAHTUMAT

TÄNÄÄN

SUNNUNTAIKÄVELY TÄNÄÄN Koko Vaasa kävelee – sunnuntain hittitapahtuma jatkuu

Tule mukaan! Sunnuntaina 4.10. klo 10:00-13:00 starttaa Kauppatorilta, läheltä patsasta, suosittu 10 kilometrin Sunnuntaikevely. Kiertue vie ympäri syksyisen kaunista Vaasaa – vauhdin määrääte te, ketään ei jätetä yksin ja lyhyempikin matka onnistuu. Kävelyn kruunaa yhteinen kahvihetki omakustanteisesti. Maksuton hyvän mielen tapahtuma. Sama meno jatkuu myös 11.10., 18.10., 25.10. ja 1.11.

Lähde: Tapahtuma Sunnuntaikevely, järjestäjä Vaasan Kävelyklubi ry, Huovinkuja 9 D 2.

MARRASKUU

YLE Yle Live saapuu Vaasaan 10.11

Ylen vauhdikas uusi lavaesitys saapuu Vaasan Ritziin 10. marraskuuta. Kaksikielisesä tapahtumassa yhdistyvät journalismi, huumori, musiikki, teatteri ja kurkistus uutistyyliin kulissien taakse. Esitys on suunnattu erityisesti 15–19-vuotiaille. Esitykset ovat klo 13 ja 19. Päiväesitys on koululaisille maksuton, ja iltäesityksen lippu maksaa 10 euroa.

LITTFEST Vaasan kirjallisuusfestivaali LITTFEST 12.-14. .11.2026

Kirjallisuusfestivaali, joka järjestetään 12.–14.11.2026, kokoaa jälleen yhteen tunnettuja kirjailijoita Vaassa. LittFestin osallistuvat Monika Fagerholm, Kjell Westö, Kirsti Manninen (Enni Mustonen), Axel Åhman, Emmi Itäranta, Jessikka Aro ja Tuomas Enbuske. Syksyllä luvataan myös kirjapiirejä ennen festivaalia.

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI Vierailu: Elämälle kiitos! Marion Rung 80v Juhlakiertue 13.11.26 klo 19

VAASABAROQUE BLÄNDAD AV DÖD OCH KÄRLEK 13.-15.11.2026

Kun barokki tanssii tangoa – voimakkaita tunteita lavalla
Italialainen varhainen barokki kohtaa argentiinalaisen tangon ja nykytanssin koreografisessa kokonaisteoksessa Bländad av död och kärlek. Vaasa Baroque ja Carl Knif Company esittävät esityksen Helsingissä 13.–14. marraskuuta ja Vaasassa sunnuntaina 15. marraskuuta klo 17:00 Ritzissä. Koreografia ja ohjaus: Carl Knif, musiikillinen suunnittelu: Kajsa Dahlbäck. Lavalla laulajat Kajsa Dahlbäck ja Erica Back, muusikot viululla, bandoneonilla, luuttulla, alttoviululla ja cembalolla sekä tanssijat Jonna Aaltonen, Carl Knif ja Terhi Vaimala. Musiikki: Claudio Monteverdi, Barbara Strozzi ja Astor Piazzolla, vuorovaikuttavat kehojen olemassaolon, intohimon ja katoavaisuuden ilmaisujen kanssa.

pe / pe 13.11 klo / 19.00 Tanssin talo, Helsinki / Tanssitalo, Helsinki (Liput / liput: tanssintalo.fi)
La / la klo 14.11 klo / 15.00 Tanssin talo, Helsinki / Tanssitalo, Helsinki (Liput / liput: tanssintalo.fi)
Su / Sun 15.11 klo / kl. 17.00 @ Ritz, Vaasa / Vaasa
Esitys kestää noin 70 minuuttia ja sen jälkeen käydään taiteilijakeskustelu. Liput Vasa-esitykseen kautta netticket.fi/vaasa-baroque-syksy-host-26, Helsinkiin tanssintalo.fi:n kautta.
Lähde: vaasabaroque.com

WASA TEATER ”Snöfall”-ensi-ilta 14.11.2026



Joulun taika palaa Vaasaan. Yksinäinen lapsi, salaperäinen kirje ja maailma, jossa haltiat tarvitsevat apua. Kun joulun suosikki ”Snöfall (Lumisade)” palaa Wasa-teatteriin, värikäs perheesitys odottaa – mutta kimalluksen takana on myös tarina jostain hyvin inhimillisestä. Se alkaa toiveella.

Kuva: Wasa Teater

RUSK Rusk Pietarsaassa: Kamarimusiikkia keskellä pimeintä marraskuuta – ”luovuuden sulatusuuni”

17.–21. marraskuuta 2026
Kun sakka, sade ja pilkkopimeä ovat pahimmillaan, RUSK-fstivaali sytyttää kynttilänsä. Klarinetisti Christoffer Sundqvist ja säveltäjä Sebastian Fagerlund perustivat festivaalin vuonna 2013. Vuodesta 2020 lähtien sitä on johtanut kapellimestari Anna-Maria Helsing. - Sulatusuuni, jossa luovuus virtaa vapaasti, he kuvailevat itseään.

Korkeatasoinen kamarimusiikki kohtaa muita taidegenrejä. Eksoottisia yhteyksiä? Kyllä kiitos. Vuoden pimein aika muuttuu yhtäkkiä unohtumattoman viihtyisäksi. Jätä sadetakki kotiin. Tuo mukanaasi avoin mieli – ja ehkä termospullo glögiä.
Viite: Bothnia Classic

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI Viirun ja Pesosen joulu

TIEDE & TAIDEILTA VAASASSA Tekoäly ja valeuutiset haastavat demokratian – kuka päättää, mikä on totta?



Vaasassa keskustellaan siitä, miten säilyttämme yhteisen todellisuuden digiajassa

Voimmeko tehdä yhteisiä päätöksiä, jos emme enää saa samaa tietoa? Tähän ajankoh- vastauksia Suomen Kulttuuri- rahaston Tiede & Taide -illassa Vaasassa 12. marraskuuta.

Tekoäly, sosiaalinen media ja algoritmit muuttavat tapaa, jolla uutiset leviävät ja poliittisia mielipiteitä muokataan.

Samalla aidon kuvan, videon tai tekstin erottaminen keino- tekoisesti tuotetusta sisällöstä voi olla yhä vaikeampaa. Miten tunnistamme luotettavan tiedon ja tarkoituksellisen vai- kuttamisen? Ja miten voimme keskustella rakentavasti, jos ihmisillä tuntuu olevan aivan erilaiset käsitykset todellisuudesta?

Keskusteluun osallistuvat kirjoittaja Marko Jäntti, Vaasan yliopiston tutkijatohtori Ville-Pekka Niskanen, Helsingin yliopiston tutkijatohtori Jenni

Räikkönen sekä Vaasan yliopiston viestintätieteen professori Tanja Sihvonen. Tilaisuuden juontaa toimittaja Alma Onali.

Demokratia on Kulttuuri- rahaston syksyn Tiede & Taide -iltojen yhteinen teema. Tilaisuudet ovat yleisölle avoimia ja maksuttomia.

Aika: Torstai 12.11.2026 klo 17–19
Paikka: Ritz, Kirkkopuistikko 22 A, Vaasa
Vapaa pääsy.

myynnistä. Viitetiedot: ritz.fi

400.VUOTISJUHLAT Kolme 400-vuotisjuhlaa juhlittiin pohjoismaisella barokin loistolla 25.– 28.11.2026

Vasa Baroque, Pirkanmaan Baroque ja Drottningholmin barokkiyhtye yhdistävät voimansa juhlistaakseen kolmea 400-vuotisjuhlaa: Vöyrinn kirkkoa, kuningatar Kristinan ja Tukholman aatelishuonetta. Konserttisarjan nimi on Jubileum Ohjelmassa kuullaan musiikkia Tukholman hovilta, kuningatar Kristinan ajalta Roomassa sekä paikallista pohjanmaalaista musiikkia. Tukholman, Tampereen ja Pohjanmaan muusikot soittavat yhdessä juhlavassa pohjoismaisessa yhteistyössä. Konsertti kestää noin 75 minuuttia.
ke / ke 25.11 klo / 18.00 Riddarhuset, Tukholma (Liput / Liput: Drottningholm Baroque Ensemble)
To 26.11 klo 19.00 Raatihuone, Tampere / Tampere (Liput / Liput: Pirkanmaan baroque)
pe / pe 27.11 klo / 19.00 / Kristiinan-kaupungin kirkko / Kristinestads kyrka



19.11.2026 alkaen Julia-näyttämöllä nähdään Viirun ja Pesosen joulu. Seppo Väli- sen oh-jaama esitys tuo rakastetut hahmot koko perheen yhteiseksi elämäyhteyksi. Ensi-ilta 19.11.26

RITZ ABBA-huuma valtaa Ritzin Dancing Queen -shown merkeissä 21.11.26

ABBA Dancing Queen -tribuuttishow tuo legendaarisen yhtyeen hitit Ritzin lavalle. Aiemmissa esityksissä (esimerkiksi 13.12.2025) nähdyt show't ovat tarjonneet loistavia laulajia, tanssijoita ja sirkusnumeroita. Esityksessä kuullaan muun muassa Mamma Mia, Dancing Queen, Fernando, Waterloo ja monia muita. Glamoröösi asu, koreografia ja vahvat tulkinnat tempaavat katsojat mukaan Abba-huumaan. Tämä on lähempänä alkuperäistä live-elämystä kuin moni muu tribuutti. Jos diskopop ja 70-luvun kimallus kiinnostavat, Ritzin sali tarjoaa sopivan puitteen. Tarkista ajankohtaiset päivämäärät lipun-

UKRAINE PRESIDENT

We Expect to Be Able to Move Forward in November With the Formats That Have Been Discussed for So Long – Address by the President



30 October 2026 - 20:08

Dear Ukrainians!

All day today, energy crews and specialists from the State Emergency Service of Ukraine have been working in Dnipro, in Kyiv and the region, as well as in our other cities and communities, dealing with the aftermath of Russian strikes and restoring power. Every day, unfortunately, they hit our energy infrastructure, causing extensive damage. Russia's operation against our power generation, our energy grids, and our energy interconnections continues. We are shooting down a significant number of Russian "shaheds," but, unfortunately, not all of them. And ballistic missiles are more difficult to deal with. Seventeen ballistic missiles were launched overnight. A tough challenge, especially when Patriot missiles are in such short supply. I am

grateful to every man and woman in the repair crews and to everyone involved in the restoration work. I want to thank all of you for your professionalism and courage. The work continues nonstop, except during air raid alerts, and new threats and new strikes keep coming. That is why restoration takes time. Unfortunately, Dnipro came under repeated strikes throughout the day, including again this evening. The energy infrastructure was hit, and the railway station was hit again as well. Unfortunately, additional emergency power outages have been introduced. We have the personnel and equipment needed for restoration. In Kyiv and the region, in the Chernihiv region, Zaporizhzhia, Kharkiv and Sumy regions – restoration work must proceed promptly everywhere. Today, Russian ballistic missiles also struck the Poltava region. Kremenchuk. Our oil refining in-

frastructure was targeted. The Russians have not taken a single step toward energy de-escalation. They continue to carry out terrorist strikes against our cities. We will also act accordingly and entirely justly.

We continue working with all our partners on air defense and F-16 ammunition. We're preparing new decisions in the near future. I thank everyone who's really helping. Important negotiations will take place in Türkiye. We're also working to make the most of every diplomatic opportunity available to us. We expect to be able to move forward in November with the formats that have been discussed for so long.

A few more things.

Read more:
<https://www.president.gov.ua/en>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VIIKON TAIDE-ELÄMYS



Magnus Enckell
9.11.1870, Hamina
27.11.1925, Tukholma
Arne Cederholm ja malli, 1905
Kuva: Kansallisgalleria / Jenni Nurminen

KOVINA AIKONA

Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta

Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA

Suomentanut Juhani Aho

Osa 51

Mutta kapteeni Thoreldilla oli omat ajatuksensa asiasta, kun hän kuuli puhuttavan Kalle Pihlin menestyksestä. Paljoa ennen kuin kravustajat olivat lähteneet kotimatalle, olivat he polttaneet tulta pellon nurkassa, ja siihen oli vielä puita lisätty, kun neiti Louisen tarvitsi kuivata sukkiaan. Saman tulen ääressä oli kapteeni lämmitellyt vaatteitaan ja huomannut, että savu oli leveänä huntuna laskeutunut pellon päälle. He eivät sammuttaneet tulta pois lähtiessään, vaan kastelivat ainoastaan sammalen ympäriltä, jotenka savu yhä sakeni ja muodostui lämmittäväksi peitteeksi. Tämän ajatuksensa hän kertoi eräässä sanomalehdessä, siitä syntyi vilkasta keskustelua, ja se antoi aihetta onnistuneisiin kokeisiinkin.

Mutta Kalle Pihl ei välittänyt siitä, mitenkä tuo oli tapahtunut, hänen itseluottamuksensa paisui yli rajojensa ja hänen uskonsa omaan onneensa oli järkähtämätön.

Nyt, kun talvi tuli, ei hänellä ollut ainoastaan pelto kyl-

vettynä, mutta myöskin viisi tynnöriä hyviä rukiita ja vähän ohria ja kuroja eloaitan hinkalossa. Se oli suuri omaisuus näinä aikoina. Kalle Pihlin omantunnon moitteet kuoleutuivat, kun Jumala näin selvästi oli osoittanut hänelle suosiotaan, ja hän ajoi syksyn kuluessa kaksi kertaa kirkolle kauniin vaimonsa kanssa sekä näyttäytyäkseen että

maksaakseen Korkeimmalle osan kiitollisuudenvelastaan.

Näin tuumiessaan saapui hän torpalleen, kaatoi kuormansa pienen navetan oven eteen ja valmistautui viemään Ruskoa talliin. Silloin ilmaantui hänen vaimonsa vähän levottoman näköisenä tuvan ovelle ja pyysi häntä tulemaan sisään, sillä siellä oli joku, joka tahtoi puhutella häntä. Kalle Pihlin sydän alkoi vähän tykyttää, mutta hän rauhoittui heti, riisui hevosen, vei sen talliin ja meni vasta sitten pitkin, vakavin askelin pirttiin.

Siellä istui Lehtimaa uhkaavan näköisenä pöydän päässä, ja näytti siltä kuin hän ei aikoisikaan niin pian mennä tiehensä. Hän hymähti isännälle ja kysäisi kuulumisia.

— Mikäpä tässä lie hätänäkään, vastasi Kalle Pihl ylpe-

ästi ja paiskasi lakkinsa pöytään.

Mutta Lehtimaa nyökäytti salaperäisesti päätään Kalle Pihlille, pyysi häntä tulemaan lähemmä ja viittasi peukalollaan Annaa:

— Mitä tarkoitat? kysyi Kalle Pihl.

— Minä luulen että olisi parempi, jos puhelisimme kahden kesken, kun ei ole akkain korvat kuulemassa.

— Sano sinä vain, mitä sinulla on sanomista! Minä en salaa mitään vaimoltani.

— Ohhoh! Ehkä on kuitenkin asioita, joita et aivan mielelläsi päästäisi hänen korviinsa.

Kalle Pihl katsahti synkästi vieraaseen. Sitten hän loi pikaisen silmäyksen vaimoonsa ja sanoi arvokkaasti:

— Älä ole olevinasi, vaan puhu suusi puhtaaksi!

— No, koska itse sen tahdot, sanoi Lehtimaa ja alkoi kaivaa poveaan, niin voinhan sitten sanoa, että olen saanut papinkirjani.

Näillä sanoilla, joihin Lehtimaa oli paljonkin rakentanut, ei ollut minkäänlaista vaikutusta.



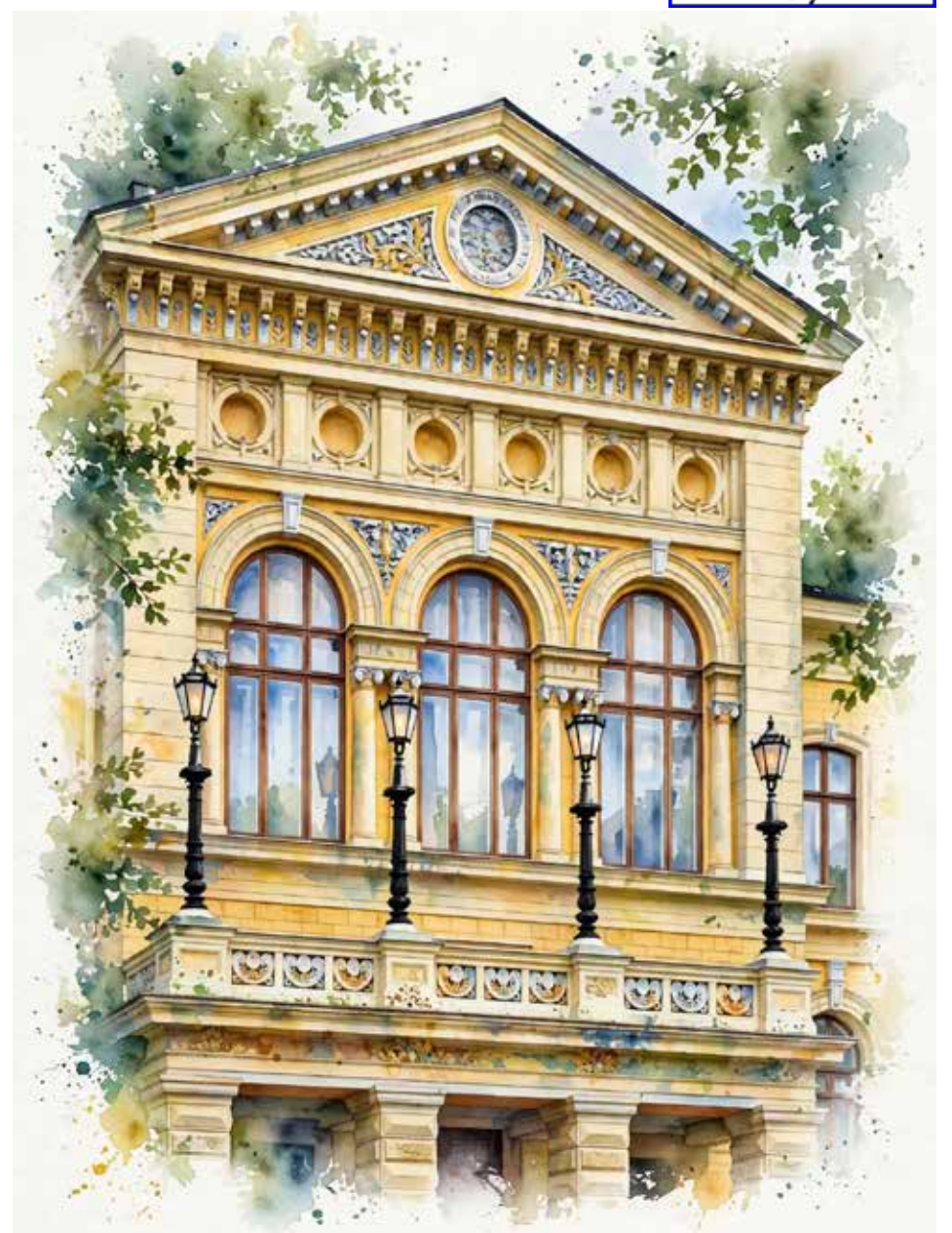
Vaasalaisia kuvia



Vaasalaisia kuvia



META
based on a photo by
Hans Björkensås



HUUMORI SATA VUOT- TA SITTEN



PALJON HATTUJA

Asiakas: Onko totta, että olette saanut 1 500 uutta hattua Pariisista?
Avustaja: Kyllä!
Asiakas: Voi kuinka ihastuttavaa. Minun täytyy sovittaa niitä heti!



ONNITTELUT:

—Onnittelut. Olen naimisissa!
—En tunne vaimoanne, joten en voi onnitella teitä, ja tunnen teidät, joten en voi onnitella vaimoanne.

Astronomic picture of the week:



Glowing stellar nurseries

Colour composite image of RCW120. It reveals how an expanding bubble of ionised gas about ten light-years across is causing the surrounding material to collapse into dense clumps where new stars are then formed. The 870-micron submillimetre-wavelength data were taken with the LABOCA camera on the 12-m Atacama Pathfinder Experiment (APEX) telescope. Here, the submillimetre emission is shown as the blue clouds surrounding the reddish glow of the ionised gas (shown with data from the SuperCosmos H-alpha survey). The image also contains data from the Second Generation Digitized Sky Survey (I-band shown in blue, R-band shown in red). Credit: ESO/APEX/DSS2/ SuperCosmos/ Deharveng(LAM)/ Zavagno(LAM) Creative Commons Attribution 4.0 International License

BLOGI- KIRJOITTAJAT

Kirjoita Waasan Päivälehteen – Et simme bloggajia!

Rakastatko ajatustesi, kokemustesi tai asiantuntemuksesi jakamista? Waasan Päivälehti etsii intohimoisia kirjoittajia, jotka haluavat luoda mielenkiintoista sisältöä lukijoillemme.

Kirjoitatpa sitten paikallisia uutisista, kulttuurista, elämäntavasta, yrittäjyydestä tai omista kokemuksistasi – äänesi on tervetullut!

Kirjoittaminen *Waasan Päivälehdelle* on loistava tapa saada teksti laajemmin luetuiksi, tutustua uusiin ihmisiin ja kehittää luovuuttasi. Aiempaa kokemusta ei tarvita – tärkeintä on into ja ideat! Arvostamme monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä, jotka kuvastavat yhteisömme elinvoimaa.

Kiinnostuitko? Lähetä meille blogi-idea tai pieni näyteteksti, ja julkaisemme tekstisi mielellämme. Tule mukaan tekemään *Waasan Päivälehteä* paikka merkityksellisille keskusteluille ja inspiroiville tarinoille!

Ota yhteyttä sähköpostitse waasanpaivalehti@gmail.com lisätietoja varten. Odotamme innolla kuulevamme sinusta!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansalliskirjasto (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notitiien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntai- ja maanantai-iltoina. Mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs. Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulle!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Toimen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Lukijoilta

Erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Ota yhteyttä: waasanpaivalehti@gmail.com

GOLF

Golfaaja mailapoikalleen: ”Luuletteko, että pelini paranee ollenkaan?”

Caddy: ”Voi kyllä, herera. Teillä menee pallo hukkaan paljon lähempänä nyt kuin viime viikolla.”

POLITIHKOT

Poliitikko on mies, joka voi seistä lavalla tunnin sanomatta yhtäkään viisasta sanaa – ja sitten vastata yleisön kysymyksiin kaikesta, mitä hän ei sanonut.

MUOTI

Nuori nainen: ”Pidän hamettani niin lyhyinä, koska minulla on kauniit polvet.”

Hänen ystävänsä: ”Miksi et sitten käytä lyhythihaista paitaa?”
Nuori nainen: ”Koska minulla ei ole kauniita kyynärpäitä!”

HYVIÄ JA HUONOJA UUTISIA

Lääkäri: ”Minulla on huonoja ja kauheita uutisia.”
Potilas: ”Kerro minulle ensin huonot uutiset.”
Lääkäri: ”Sinulla on vain kaksikymmentäneljä tuntia elinaikaa.”
Potilas: ”Voi hyvänen aika! Mitä kauheita uutisia?”
Lääkäri: ”Minun piti kertoa tämä sinulle eilen.”

MARRASKUUN HOROSKOOPPI 2026

Marraskuun horoskooppi: Mitä tähdet kertovat?

Oinas (21.3.–19.4.): Marraskuussa innostuksesi on huipussaan, Oinas! Varo kuitenkin – kaikki eivät ole valmiita energiaasi ennen kolmatta kahvikuppiaan. Kanavoi intohimosi johonkin hyödylliseen, kuten sukkalaatikon järjestelyyn. Pienetkin voitot ovat voittoja!

Härkä (20.4.–20.5.): Marraskuu tuo mukanaan ihanan kotoisan tunnelman, Härkä. Sinulla on valtava halu käpertyä viltin alle ja katsoa suosikkisarjosi putkeen. Tuottavuus? Yliarvostettua. Mukavuus? Välttämätöntä. Älä anna kenenkään vakuuttaa sinua toisin.

Kaksonen (21.5.–20.6.): Tällä kuulla jongleeraat enemmän asioita kuin sirkusartisti, Kaksonen. Multitasking on supervoimasi, mutta muista: sähköposteihin vastaaminen samalla kun teet joogaa voi tuottaa mielenkiintoisia hetkiä. Hengitä syvään – tai viisi kertaa.

Rapu (21.6.–22.7.): Marraskuussa tunteesi ovat yhtä arvaamattomia kuin sää. Yhtenä hetkenä olet valmis talviunille, seuraavana suunnittelet spontaania automatkaa. Hyvä uutinen on, että ystäväsi ovat jo tottuneet tunnevuoristorataan – nauti

kyydistä!

Leijona (23.7.–22.8.): Tässä kuussa tunnet itsesi erityisen upeaksi, Leijona! Jokainen katu on kuin oma catwalkisi, mutta älä ylläty, jos kompastut välillä omiin jalkoihisi. Se on vain osa viehätysvoimaasi. Muista, että itsevarmuus vie pitkälle!

Neitsyt (23.8.–22.9.): Marraskuu on täydellistä aikaa järjestelylle, Neitsyt. Saat iloa elämän järjestämisestä pienintäkin yksityiskohtaa myöten. Älä kuitenkaan liioittele – ystäväsi eivät ehkä arvosta, jos alat aakkostaa heidän maustehyllyjään.

Vaaka (23.9.–22.10.): Tässä kuussa sinusta tulee porukan diplomaatti, Vaaka. Kaikki kääntyvät puoleesi ratkaisemaan riitoja, oli kyseessä sitten illallissuunnitelmat tai viimeinen pizzapala. Älä kuitenkaan uhraudu liikaa – ansaitset sen viimeisen palan aivan yhtä paljon kuin muut!

Skorpioni (23.10.–21.11.): Nyt on sinun kaudesi, Skorpioni, ja tunnet itsesi salaperäiseksi ja vetovoimaiseksi. Saatat haluta vähän synkistellä, mutta muista: myös sinä tarvitset välillä naurua. Anna sisäisen koomikkosi loistaa – olet hausکمپی kuin uskotkaan!

Jousimies (22.11.–21.12.): Seikkailut kutsuvat, Jousimies! Ennen kuin varaat viime hetken matkan

kaukaiseen maahan, kannattaa ehkä ensin siivota jääkaappi. Se vanhentunut jugurtti ei selviä kotiinpaluuseesi asti, mutta matkakuumeesi kylläkin!

Kauris (22.12.–19.1.): Olet työfiliksissä, Kauris, mutta älä anna kiireen viedä sinua mukanaan. Muista, että jopa supersankarit pitävät taukoja (ja näyttävät hyvältä tehdessään sen). Keitä kuppi teetä, laita jalat ylös ja anna maailman pyöriä hetken ilman sinua.

Vesimies (20.1.–18.2.): Olet täynnä ideoita tänä kuukautena, Vesimies, ja neroutesi on vaikea hiliitä. Varmista vain, että ystäväsi ovat valmiita seuraavaan keksintöösi – se saattaa sisältää enemmän pahvia ja glitteriä kuin he odottivat.

Kalat (19.2.–20.3.): Unelmoiva ja luova, kuten aina, Kalat. Huomaat ajattelevasi omiasi keskellä keskustelua. Älä huoli, jos unohdat, mitä joku juuri sanoi – luultavasti loit seuraavan mestariteoksesi mielessäsi. Nyökkää ja hymyile; se toimii aina!